

דברות קודש

מאת
ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א

פרשת עקב

נאסטאן

כל הזכויות שמורות
ל'איגוד חסידי בוסטון' {ע"ד}
שע"י קהל 'קדושת פינחס' באסטאן
רח' נועם אלימלך 2 ביתר עילית.

להנצחות לרגל שמחה
או לעילוי נשמת
ניתן לשלוח מייל:

A0799326426@GMAIL.COM

058-325-4668

עיצוב וסדר:

א.י.ש. אשדוד

0527627127

פרשת עקב

מנעליו החדשים שקנה לחתונה, וכהרגלו הוא נעל מנעל ימין תחילה ואחר כך נעל של שמאל. ולפתע בעת שהוא נועל את מנעליו עולה לו מחשבה בראשו, הרי למה אני נוהג כן, אין זה כי אם שכך חונכתי מילדותי, והלא יהודי אנוכי בן לאברהם יצחק ויעקב, והיאך אעזוב את כור חוצבתי ואדבק באשה נכרית, ומיד גמר בלבו לעזוב אותה לגמרי, ומשם התחיל להתחזק עד שהתקרב ליהדות.

סיפור נפלא הזה מבטא מה שכתב רש"י אם המצות קלות שאדם דש בעקביו תשמעון, היינו בשתי מובנים, שהלא הכוונה בפשטות של מצות קלות שאדם דש בעקביו הוא למצות שאין מייחסים אליהם חשיבות מיוחדת. עוד יש לומר כוונה ב'דש בעקביו' היינו הלכה זו שנועלים מנעל ימין תחילה ואחר כך נועלים של שמאל הוא מצוה שלא מייחסים אליו עם חשיבות מיוחדת, והוא מקיים המצוה עם

והיה עקב תשמעון וכו' ושמר ה' לך את הברית ואת החסד וגו' (דברים ז יב). ומפרש רש"י אם המצות קלות שאדם דש בעקביו תשמעון (פי' אם תשמרון אפילו את המצות הקלות שאדם דש בעקביו תזכו לקבל השכר האמור).

אספר סיפור בו אנו רואים את המעלה והרבותא של המצות הקלות. היה יהודי שבגיל צעיר מאוד שלחו אותו הוריו לחיידר, ואחר כך העבירו אותו לבית ספר חילוני וגדל ר"ל כמו גוי גמור. כמובן מאליו שהגיע לדיוטא תחתונה, עד שר"ל הוא עמד להתחתן עם גויה. אולם דבר אחד נשאר לו מהגירסא דינקותא ממה שלמד בחיידר, והוא הלכה פסוקה דאיתא בשלחן ערוך (או"ח ב ד) ינעול מנעל ימין תחילה ולא יקשרנו, ואחר כך ינעול של שמאל ויקשרנו, ויחזור ויקשור של ימין, בהלכה זו דבק אותו יהודי אפילו בתקופה שכבר פרק עולה של תורה.

הגיע יום החתונה, ובעת שהוא מתלבש לחתונה, הוא נעל את

הנעלים שהוא דש בעקביו, שע"י שלובש המנעלים ע"פ הלכה, בזה מקיים גם מצות קלות.

עושה רצון הבורא ומשמח כביכול הבורא כל העולמות.

וזה שכתוב והיה עקב, זהו העקב וסוף. הדבר אשר תשמעון ושמר ה' אלהיך לך, מה שישמור לך. את החסד והברית, יטיב לך וישלם לך שכר הוא הפחות שבתענוגים, אבל עיקר התענוג הוא עשיות רצון בוראו.

וזה מה שאנו רואים בסיפור הלז, שע"י שהיה מקיים המצוה שאדם דש בעקביו, לנעול מנעל ימין תחילה, קיבל שכרו באופן של שכר מצוה מצוה, שניצל ע"י מצוה זו מלהתחתן עם הגויה, וזה בעצם גרם לו שבסוף על ידי זה התקרב לשמירת תורה ומצוות.

בספה"ק קדושת לוי כתב על הפסוק והיה עקב תשמעון וגו' ושמר ה' לך את הברית ואת החסד וגו'. דהכלל הוא, דבאמת מה שהקדוש ברוך הוא נותן שכר בעד המצוה זה הפחות שבתענוגים והתענוג העיקר והשכר הוא המצוה גופא מה שאדם עושה נחת רוח ליוצרו ועושה רצונו ומקיים מצותו כמו שאמר התנא (אבות ד ב) שכר מצוה מצוה, דגופא של מצוה הוא התענוג והשכר בעד המצוה, ומה שהקדוש ברוך הוא הוא משלם השכר לעולם הבא הוא פחות שבתענוגים, אבל עיקר התענוג הוא המצוה גופא מה שאדם

מתוך קידושא רבא בצפרא דשבתא פרשת עקב תשפ"א

ארץ אשר ה' אלוקיך דורש אתה תמיד עיני ה' אלוקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה (דברים יא יב).

זצ"ל, שיומא דהילולא דיליה חל בשבוע הבעל"ט ביום כ"ו מנחם אב, על מה שנאמר מרשית השנה ועד אחרית שנה, ודקדק דבפסוק כתיב ב' פעמים שנה, תיבת שנה הראשונה נכתב עם ה' ומנוקד בפת"ח לפני שנה, לרמז על ה' הידיעה, ותיבת

יש מימרא ידועה, וראיתי במקור מוסמך שמימרא זו נאמרה ע"י הרה"ק בעל הדברי יואל מסאטמאר

בתו, והשבוע נהרג אשתו של בדחן ידוע בתאונת דרכים בבני ברק.

שנה זו היא שנה של צרות רבות ורעות, ובכל זאת צריכים לדעת שתמיד עיני ה' אלוֹקֵיךְ בה, מרשית השנה ועד אחרית שנה, בין אם הוא שנה עם ה' הידועה לטובה ובין אם הוא רק שנה, שהוא שנה שלא נגמר בכי טוב, בכל זאת תמיד עיני ה' אלוֹקֵיךְ בה.

וכמו שנאמר וידעת עם לבבך כי כאשר ייסר איש את בנו ה' אלוֹקֵיךְ מיסרך (שם ח ה). כוונת הכתוב שכמו האב שכשהוא מייסר את בנו, כואב את הכאב של הבן ובכל זאת מייסרו וזה כדי לחנכו ללכת בדרך הישר, כן הקב"ה כביכול מרגיש בכאב של צרות ישראל, וכל ענין הצרות הוא כדי שנתעורר לחזור בתשובה.

בספר בעל שם טוב (בפרשתנו כז) מביא מעץ הדעת טוב (ליקוטי שיה"ש) בשם הבעש"ט זי"ע שאמר על הפסוק ועתה ישראל מה ה' אלוֹקֵיךְ שואל מעמך כי אם ליראה את ה' אלוֹקֵיךְ וגו', על דרך משל שהאב מצוה את התינוק שלא ילך בדרך יחף, פן יזיק עצמו ברגליו, הנה זה הוא היראה שאצל האב שלא יכאב לתינוק, רק שהתינוק אינו יודע מזה

שנה השניה נכתב בלי ה' מלפניו. ואמר שבא לרמז שבכל שנה בראש השנה חושב האדם שהשנה החדשה הבאה עלינו תהיה השנה עם ה' הידיעה, שנה שנשיג בשלמות את כל משאלותינו לטובה, אבל באחרית השנה כשאדם מגיע לסוף השנה, רואה האדם איך שעברה עליו השנה ובסך הכל היה שנה רגילה בלי ה' הידיעה.

גם אנו נוכל יכולים לומר שהשנה שעבר עלינו לא היה שנה עם ה' הידועה לטובה, ואולי להיפך שנה עם ה' הידועה לצרות רבות ורעות ה"י, שאנו סובלים במשך השנה. ששנה זו הינה המשך של הווירוס עם ה' הידועה שחוללה שמות בעולם, ואח"כ ניתוסף עלינו צרות רבות הן במירון והן בעיו"ט שבועות בקארלין, והן במיאמי. ורק בשבוע האחרון נהרגו שלשה בחורים שהיו בדרך לקברי צדיקים באוקראינא ע"י המטוס שנפל כשאחד מהם היה חתן. האם יכולים אנו לתאר לעצמנו את הצער הגדול של הורים שבעיצומם של ההכנות לחתונת בנם נהרג החתן, ואין הוא החתן ראשון שנהרג זמן קצר לפני החתונה בתקופה האחרונה. גם לפני שבועיים נפטר מחותן עשרה ימים לפני חתונת

דהנה היצר הרע מגיע לאדם שלפי מה שעשה אין לו תיקון ולכן אומרים לו 'ועתה', אל תסתכל אל העבר, אם אפשר לתקן את מה שעשה, אלא 'ועתה' מעכשיו עשה טוב.

ולפי דברים אלו יש לומר, שאם כבר מתעורר האדם לתשובה, אזי שההתעוררות לא יגיע מזה שקיבל 'פעטש' (סטירות), אלא בגלל שהוא מרגיש הפגם שנוצר ע"י עשיית עבירה, ועל כן הוא רוצה לחזור בתשובה.

כן הדברים לגבי הצרות שאנו עוברים, הקב"ה הביא עלינו צרות אלו כדי שנתעורר לחזור בתשובה, אבל אנו צריכים לחזור בתשובה, לא מפני הצרות ה'פעטש' שאנו מקבלים, אלא מפני שאנו שומעים את הקול שמעורר אותנו לחזור בתשובה, ומבינים הפגם שנוצר ע"י מעשינו הרעים.

בשלהי הפרשה כתיב (דברים יא כה) פחדכם ומוראכם יתן ה' אלוסיכם על פני כל הארץ אשר תדרכו בה כאשר דבר לכם. וכתב רש"י (שם) והלא פחד הוא מורא, אלא פחדכם על הקרובים ומוראכם על הרחוקים. פחד לשון בעיתת פתאום, מורא לשון דאגה מימים רבים.

ורוצה לילך יחף, רק שמתיירא מאביו שאביו יעניש אותו מחמת שעובר על דבריו, וא"כ יראה של הבן אינו שווה ליראה של האב, משא"כ כשהבן הוא חכם, ואז מתיירא הוא ג"כ לילך יחף שלא יקלקל לעצמו הרגל, ואז יראת האב שווה ליראת בנו.

כך הקב"ה ציוה לנו תרי"ג מצוות כמאמרם ז"ל (מכות כג:) כדי לזכות את ישראל, כי בלתי המצוות אי אפשר לקרב עצמינו לו ית"ש, כי אנחנו מגושמים מאוד, ומכוח קיום המצוות אנחנו קונים לעצמינו שלמות, וזהו ענין לזכות את ישראל, זכות הוא מלשון הזדככות. וזהו הכוונה בפסוק מה ה' אלוסיך שואל מעמך כי אם ליראה את ה' אלוסיך וגו', את הוא מלשון עם, והפירוש שיהי' לך יראה שתהי' שווה עם יראת הבורא ית"ש, שרוצה שלא תחטא ח"ו בגלל הפגם שנוצר ע"י עשיית עבירה.

כ"ק אא"ז מו"ר זי"ע היה רגיל לחזור שהפסוק ועתה ישראל מה ה' אלוסיך שואל מעמך כי אם ליראה את ה' אלוסיך וגו' מעורר לאדם שיחזור בתשובה, שאין ועתה אלא תשובה, כמו שמוכח במדרש תנחומא (בשלח טו), וכוונת הדברים,

ונראה לומר לפי דבריו ולפי מה שאמרנו בביאור הפסוק ועתה ישראל מה ה' אלוקיך שואל מעמך כי אם ליראה, שאין ועתה אלא תשובה, והתשובה מעוררת אותנו ליראת ה'. ובימים אלו שאנו מתקרבים לימים הנוראים אין עלינו להתעורר מכח היראה שהוא יראה על דבר שיקרה בעוד ימים רבים, אלא אנו צריכים להתעורר מפחד מימים הנוראים שמתקרבים ובאים, וכלשון רש"י הנ"ל, פחדכם על הקרובים ומוראכם על הרחוקים.

גם אנו צריכים להתעורר בפחד מביאת המשיח שמתקרב ובא, שהלא אנו עדים בימים אלו לחבלי משיח, הצרות רבות ורעות שאנו עוברים. והוא באותה בחינה פחדכם על הקרובים ומוראכם על הרחוקים.

יעזור השי"ת שנזכה ללכת בכל דרכיו להתעלות במעלות עבודת השם, ולזכות לתשובה שלימה, לכהיבה וחתימה טובה, תכלה שנה וקללותיה תחל שנה וברכותיה עדי נזכה לנחמת ציון ובנין ירושלים בביאת גוא"צ בב"א.

מתוך רעווא דרעוין פרשת עקב תשפ"א

שב"ק פרשת ואתחנן - נחמו תשפ"ב

שלחן הטהור ליל שבת קודש

ושמור בדיבור אחד נאמרו' בשעת הרחת בשמים, לרמוז סוד זו"ן המתחברים יחד, ונקראים זכור ושמור כנזכר במס' שבת (שם) שמעם ב' אגודות הם אחד כנגד זכור, ואחד כנגד שמור. וכן היה מנהג אבותינו רבוה"ק זו"ע שאמרו בעמידה 'זכור ושמור בדיבור אחד נאמרו' לפני שברכו על הבשמים. וצריך להבין הטעם בזה.

ונראה לומר על פי מה דאיתא **במכילתא** (בפסוק זכור. ובאור החיים הק' על הפסוק שמור מביא דברי המכילתא בקיצור), שהכוונה של שמור את יום השבת וגו' לשמור מלאחריו, שזכור הוא לפניו, ושמור מלאחריו, מכאן אמרו מוסיפין מחול על הקודש. היינו שיוסיפו על השבת לפניה ולאחריה, וזכור הוא ציווי לזכור את השבת, והוא שייך מלפניו, שיהא זוכר את השבת לשמרו בעתו, אבל לאחר שבאה השבת, שייך לשון שמור, שישמור את השבת לקיימו גם מלאחריו.

שמור את יום השבת לקדשו וגו' (דברים ה יב). וכתב רש"י, ובראשונות הוא אומר זכור, שניהם בדבור אחד ובתיבה אחת נאמרו, ובשמיעה אחת נשמעו.

במגן אברהם (ריש סי' רסב) כתב שהאר"י הקפיד לברך על ב' אגודות הדם. וענין ב' הדסים מוכא **בגמרא** (שבת לג:) שכשיצאו רבי שמעון בר יוחאי ובנו רבי אלעזר מהמערה בפניא דמעלי שבתא, חזו ההוא סבא דהוה נקיט תרי מדאני אסא [ופירש"י, חבילות של הדם להריח בשבת], ורהיט בין השמשות, אמרו ליה הגי למה לך, אמר להו לכבוד שבת, ותסגי לך בחד, חד כנגד זכור וחד כנגד שמור, אמר ליה לבריה חזו כמה חביבין מצות על ישראל. וצריך להבין הקשר בין ב' חבילות הדם לעניין של זכור ושמור.

עוד איתא בשער הכוונות (ענין ערכית ליל שבת עמ' עו) שאומרים 'זכור

שמוכא בגמרא על השתי הדסים שהם כנגד זכור ושמור, שזכור הוא לפניו, ושמור מלאחריו, ובשתייהם יש ענין של שבת וינפש כדאמרן.

היום היה חמשה עשר באב, בספר חידושי הרי"ם מוכא שהרה"ק הרבי מלובלין זי"ע אמר שחמשה עשר באב הוא ארבעים יום קודם כ"ה אלול, וכן חמשה עשר בשבט הוא ארבעים יום קודם כ"ה אדר, היינו פלוגתא דרבי אליעזר ורבי יהושע (ר"ה י: - יא.), דרבי אליעזר אומר בתשרי נברא העולם ורבי יהושע אומר בניסן נברא העולם, וממך הארזי"ל איתא דאלו ואלו דברי אלוקים חיים, ומ' יום הנ"ל הם כנגד צורת הולד, והיינו שחמשה עשר באב הוא הכנה לראש השנה.

ובספר נמעי גבריאל (צח טו כז) מביא מספר שעד יששכר ש'חמשה עשר באב' עולה מכוון כמנין 'כתיבה וחתימה טובה'. נמצא שהיום כבר התחיל להתנוצץ האור הגדול של הימים הנוראים. וצריכים אנו להתבונן שבעוד זמן קצר יעבור הימים הנוראים, ואז נהיה בבחינה של וי אבדה נפש. ולכן אנו צריכים להשים על לבנו

ובתב בשלחן ערוך הרב (רצו א) הטעם שמריחים בשמים במוצאי שבת להשיב את הנפש הדואבת מיציאת השבת בשביל נשמה יתירה שהלכה, כמו שאמרו חז"ל (תענית כו:): נשמה יתירה ניתנה בו באדם בערב שבת, במוצאי שבת נוטלין אותה ממנו שנאמר (שמות לא יז) שבת וינפש, כיון ששבת וי אבדה נפש.

ולפי דברים אלו מובן הטעם שמריחים בשמים במוצאי שבת, אמנם עדיין צריכים להבין הענין שמריחים בשמים בליל שבת.

הנה איתא (זכרון זאת פר' כי תשא) כי הבעל שם טוב שאל, למה אנו אומרים 'שבת וינפש' בתחילת שבת בתפילת 'ושמרו', הרי ע"ז דרשו הגמרא וי אבדה נפש די לזה בשעתה במוצאי שבת, ותי' שאומרים 'שבת וינפש' להוסיף לנו אהבה ושמחה משבת קודש, בזכרנו כי אחרי כן תפסוק הנשמה היתירה הגדולה של שבת.

ובעת לפי הדברים שאמרנו יבואר כמין חומר ענין הרחת בשמים בליל שבת, שגם בליל שבת יש את הענין של וי אבדה נפש ולפיכך יש להריח גם אז בשמים, גם יבואר מה

כשנכנסים לימים קדושים אלו, לנצל יעזור השי"ת שנוכה לנצל ימים אלו ימים אלו בתשובה ובתפילה כראוי כדבעי, ונוכה לכתיבה וחתימה וכיאות, כדי שלא נהיו תוהים על הראשונות בבחינת וי אברה נפש.

מוכה, נחמת ציון ובנין ירושלים בביאת גוא"צ בב"א.

קידושיא רבא בצפדא דשבתא

השמחה לדגל אידוסי הבה"ח אברהם ישעיה נ"ז
בן ידידינו הרה"ח דבי פינחס פרקל הי"ז

ואתחנן אל ה' בעת ההוא לאמר וזהו 'ואתחנן אל ה' בעת ההוא',
(דברים ג כג).

שהגולה תהיה בעתה, וזהו בעת דייקא,
אז יהיה 'לאמר', שהוא אמירה רכה
בחסדים גדולים.

זקני האמרי נועם מפרש הכתוב, על
פי מה דאיתא בזוהר הק' (ב ז):
קודם ביאת המשיח יצטרכו ישראל
לסבול יסורין כמו חבלי לידה. וכתב
האריז"ל דזאת דוקא אם תהיה הגאולה
קודם הזמן, שיהיה זכו אחישנה (סנהדרין
צח). אז יצטרך להיות ע"י יסורין חלילה,
שקושי היסורין ישרימו זמן הגלות,
אבל אם תהיה הגאולה בעתה, אז
לא יהיה ע"י יסורין כלל, כי אם
ברחמים גדלים אקבצך (ישעיה נד ז).
וזהו יש לפרש שזאת היתה תפלת
משה רבינו ע"ה שתהיה גאולתינו
מתוך רחמים וחסדים גדולים.

אמנם הנביא מנחם אותנו 'נחמו נחמו'
עמי יאמר אלוֹקֵיכֶם' (שם מ א),
ומבאר המלבי"ם שכפל הלשון נחמו
בא להורות, שיען שהגאולה תבוא או
קודם הזמן מצד הזכות, או גם אם לא
יזכו, יגאלנו בזמן הקבוע, לכן אמר
נחמה כפולה כי מלאה צבאה, ר"ל או
שיגאלו בעת שיתמלא זמנה הקצוב,
וזה יהיה אם לא יזכו להגאל קודם
לכן. או יגאלו קודם הזמן, ע"י כי נרצה
עונה, אם ירצו עונם ע"י תשובה וזכות.

פסוקים ג-ד), קול קורא במדבר פנו דרך ה' ישרו בערבה מסלה לאלוקינו. כל גיא ינשא וכל הר וגבעה ישפלו והיה העקב למישור והרכסים לבקעה. כמו במדבר שהענני הכבוד ישרו המסילה, כמו כן תהיה הגאולה העתידה, שהשי"ת ישלח בחינה של ענני הכבוד להרים מאיתנו כל המכשולות, כדי שנוכל לחזור בתשובה, ושהגאולה תהיה באופן הישר והרצוי.

ויש לומר עוד על פי מה שנאמר (שמות מ לח) כי ענן ה' על המשכן יומם ואש תהיה לילה בו וגו'. שיום מרמז על התקופה שבית המקדש קיים, ולילה מרמז על הזמן שאנו נמצאים בגלות, כשהבית המקדש היה קיים היה צריכים ענן מפני גודל האור, כדוגמת הלוכש משקפים מיוחדות לשמש כדי שיוכל להסתכל באור השמש, שמבלעדיו אי אפשר להסתכל באורו מתוך גודל האור. כמו כן בזמן שבית המקדש קיים, היה צריכים ענן כדי שנוכל לקבל האור הגדול שהאיר ארץ מכבודו ית"ש. אמנם בזמן הגלות השכינה כמו אש שמאיר לנו חשכות הגלות. הענן מסמל ענן הגאולה, שאז נזכה לאור חדש שיאיר על ציון.

ב"ק אאזמו"ר זי"ע היה רגיל לומר, שכיש שמחה זה גותן כוח כדי

ובתב האמרי נועם, דגם כשתהיה הגאולה בעת שיהיה זכו אחישנה, ג"כ לא תהיה ע"י יסורין, וזה מה דאמר 'יאמר אלוקיכם', שיהיה בחסדים גדולים באמירה רכה. כי איתא בגמרא (סנהדרין צח.) רבי יהושע בן לוי רמי כתיב (דניאל ז יג) וארו עם ענני שמיא כבר אינש אתה, וכתיב (זכריה ט ט) עני ורוכב על חמור, וזו עם ענני שמיא, לא זכו עני רוכב על חמור. וזהו שמנחם אותנו הנביא, דהגם דתפלת משה לא היתה רק 'בעת ההוא' כשתהיה הגולה בעתה כנ"ל שיהיה מתוך רחמים וחסדים. אמנם הנביא מבשר אותנו אשר אפילו בעת שתהיה הגאולה קודם הזמן, שתהיה אז זכו אחישנה, ויהיה עם ענני שמיא, אז ג"כ יהיה מתוך רחמים לא ע"י יסורין כלל. וזהו ג'חמו ג'חמו ע'מי 'יאמר ראשי תיבות 'ענני', היינו גם בעת שיהיה עם ענני שמיא, שיהיה זכו אחישנה, אז ג"כ יאמר אלוקיכם, אמירה רכה כנ"ל.

ולפי דבריו מובן כפל הלשון של נחמו נחמו, שיהיה נחמה בכפליים, שהשתי בחינות של גאולה יהיו מתוך רחמים וחסדים וכדאמרינן.

ויש לומר עוד כוונה בענין הנחמה שיהיה בבחינה של 'ענני', על פי מה שנאמר בהמשך הפרק (שם

שנוכל להחזיק מעמד במשך ימי הגלות, ב"ה היום יש לנו שמחה כפולה ומכופלת, שזה בחינה של נחמה בכפליים, ויעזור השי"ת שהחתן אברהם ישעי' ני"ו יזכה לבנות בית נאמן בישראל ושהווי"ו יעלה יפה, שיהיה קשר של

קיימא, ושיוזכה רבי פינחס הי"ו, ואביו הרב רבי משה הי"ו וכל המשפחה לראות רוב נחת ותענוג דקדושה מכל יוצ"ח מתוך קיום מצוות ומעשים טובים, ושנוזכה כולנו לנחמה בכפליים בבנין בית המקדש בביאת גוא"צ בב"א.

רעוא דרעזין

כי תוליד בנים ובני בנים ונושנתם בארץ והשחתם ועשיתם פסל תמונת כל ועשיתם הרע בעיני ה' אלוֹקִיד להכעיסו. העידותי בכם היום את השמים ואת הארץ כי אבד תאבדון מהר מעל הארץ אשר אתם עברים את הירדן שמה לרשתה לא תאריכין ימים עליה כי השמד תשמדון. והפיין ה' אתכם בעמים ונשאתם מתי מספר בגוים אשר ינהג ה' אתכם שמה. ועבדתם שם אלהים מעשה ידי אדם עין ואבן אשר לא יראון ולא ישמעון ולא יאכלון ולא יריחון. ובקשתם משם את ה' אלוֹקִיד ומצאת כי תדרשנו בכל לבבך ובכל נפשך. בצר לך ומצאוך כל הדברים האלה באחרית הימים ושבת עד ה' אלוֹקִיד ושמעת בקולו. כי א-ל רחום ה' אלוֹקִיד לא

ירפך ולא ישחיתך ולא ישבח את ברית אבותיך אשר נשבע להם (דברים ד כה-לא).

באור החיים הק' דקדק בלשון הכתובים ובקשתם וגו' בכל לבבך וגו' בצר לך וגו' וכתב דצדיקים ביאור, ומבאר, כי יש ב' הדרגות תשובה, יש תשובה שישראל עושים מעצמן שיכירו חיובם עם הכורא ויכופו יצרם, ויש תשובה שעושים על ידי יסורין אשר יצר להם האויב ויצעקו מכאב לב, וכנגד ב' הדרגות דיבר משה אל כל ישראל, כנגד העושה תשובה הגם שלא שמע קול נגוש אמר ובקשתם משם את ה' אלוֹקִיד, שיתעוררו הלבבות לחיבת אלוֹקיהם, ומצאת, והגם שיש בידך עבירות חמורות כאמור בסמוך ועבדתם שם

דנחמתא ותרתי דתיובתא, בצום גדליה במנחה 'דרשו', ובשבת שבין ראש השנה ליום הכיפורים 'שובה'.

והנה ידוע מה שכתוב בספרים הק' שכ"א ימים של ימי בין המצרים הם כנגד הכ"א ימים של הימים הנוראים. ואח"כ בא השבעה דנחמתא. ואפשר לומר שכל הימים האלו הם הכנה לתרתי תיובתא, לשתי הבחינות של תשובה, שכ"א הימים של ימים הנוראים כוללים בעצמם הימים עד אחרי יום הקדוש שהם הבחינה של תשובה מיראה, ואח"כ יש את הימים של חג הסוכות, שהם כבר בבחינה תשובה מאהבה.

ולפי דברי האור החיים הקדוש יש לומר עוד, שאנו קורים קריאה זו בתשעה באב וגם בפרשת ואתחנן שהוא שבת נחמו, ההתחלה של השבעה דנחמתא, וכמו שאמרנו ימים אלו הם ההכנה להתרתי דתיובתא, נרמז בפרשה זו שתי בחינות של תשובה, וכמו שמבאר האור החיים הק'.

ובתב האור החיים הק' עוד, שהפסוק בצר לך וגו' מדבר בהכבחות הגאולה, כי בצר לעם ישראל שהוא זמן הגלות, עוד לו שימצאוהו כל הדברים האלה האמורים בסמוך שהם

אלהים אחרים וגו', אף על פי כן פטורים אתם מהיסורין ודי לכם התשובה, והטעם כי תדרשנו בכל לבבך שתשובה כזו היא תשובה שלימה בכל לב ובכל נפש.

ובנגד תשובה הבאה מצד היסורין אמר בצר לך ומצאוך וגו' ושבת וגו' פירוש מחמת היסורין אשר יצר לך אויבך, וכאן לא הזכיר בכל לבבך וגו', כי באמצעות היסורין הוא שב, ומה שחסר לשבים מחמת יסורין בבחינה הדרגת התשובה, משלימין אותו בבחינת היסורין עצמן שעברו עליהם, כי היסורין ממרקין העונות ומטהרין את הנפש, ומה שחסר לכת הראשונה מצד שלא עברו עליהם יסורין, משלימין אותו בבחינת מעלת התשובה, וכפי זה מאמר בצר לך נמשך עם מה שלפניו, וזה שיעורו ובקשתם וגו' ומצאת, והטעם כי תדרשנו בכל לבבך וגו', או בצר לך וגו' ושבת, הגם שלא תהיה בכל לבבך וגו', ונתן הכתוב טעם לקבלת ה' תשובה שלימה לבדה בלא יסורין, או תשובה שאינה שלימה על ידי יסורין כי א-ל רחום ה' אלוךך עכ"ל.

איתא בשלחן ערוך (או"ח תכח ח) שמשבעה עשר בתמוז ואילך, מפטירין שלוש דפורענותא ושבעה

ליה בהאי דאמרה תורה, דכד ייתון עקתין לישראל בסוף יומיא, דיעבדון תשובה לאלתר, דכתיב באחרית הימים ושבת, ועד כען לא תבו בתיובתא (ועד עכשיו לא עשו תשובה).

אמר ליה חייך רבי, בהאי מילתא אתעסק קב"ה יומא דין, ואתא מיכאל אפטרופסא רבה דילהון, ובעי דאימתי יפקון בנוהי רחימוהי מתחות גלותא דאדום. ואמר, את כתבת באורייתך, דכד יסבלון אינון עונשייא על מה דעבדו, מאי כתיב. כי א-ל רחום ה' אלקיך.

אמר ליה, ייתי סמאל אפטרופסא דאדום ויטעין עמיה קמאי. אתא סמאל. וטעין מיכאל מלתא דא, כדבקדמייתא. אמר סמאל, מארי דעלמא, את הוא דאמרת דתהוי כנישתא דישראל תחות שולטנא דאדום, עד דיהון זכאין קמך, והא כלהון חייבין עד יומא דין.

ביה שעתא אנזיפיה קב"ה, על דאמר דלטורא על בנוהי, וערק תלת אלפי מילין. ואמר למיכאל, מיכאל הוה לך למהוי שפיל לרישיה דקרא, דכתיב ושבת עד ה' אלקיך ושמעת בקולו, ואח"כ כתיב כי א-ל רחום ה' אלקיך.

השמדה מן האדמה והפצה בין האומות והמעטה שישארו מתי מספר, זה יהיה באחרית הימים והם חבלי משיח, ולא יהיה להם כל הצרות בתמידות בזמנים ארוכים אלא באחרית הימים, [בחינה של חבלי משיח אלו הרגשנו השבוע כשנהרגו אנשים השבוע במיתות משונות ואכזריות] ומבטיח הפסוק, שיעורר ה' לבכם אז לשוב בתשובה, והוא אומר ושבת עד ה', ונתן טעם להבטחה זו כי א-ל רחום ה' אלקיך לא ירפך וגו' ויחזק לך לשוב וגו'.

ואולי שזו היא טענת מיכאל לפני ה' שהביא בוזהר חדש (דף לה) שהרי באו אחרית הימים ומצאו אותם כל הדברים ולמה לא יעורר ה' לבם לשוב.

דאיתא בוזהר חדש (שם), רבי הוה יתיב יומא חד, והוה מסתכל בהא מילתא, דכתיב בצר לך ומצאוך כל הדברים האלה באחרית הימים ושבת עד ה' אלקיך ושמעת בקולו. אמר, מה דאמר משה דיהוי בסוף יומיא, כל אינון עקתין (צרות) הא אתא, ותשובה עד כען לא אתעבידא (ועדיין לא עשו תשובה).

עד דהוה יתיב, אתא אליהו ז"ל, אמר ליה, רבי במאי אתעסקת. אמר

אמר מיכאל, מארי דעלמא, הוה לך לרחמא עליהו, את רחום, וכך אתקריאת. אמר ליה אומא אומיתי ביומא דאתגזרא דינא קדמאי, עד די יתובון (שבועה שנשבעתי ביום שנגזר דינם לגלות, שלא אנאלם עד שישבו בתשובה), ואי כנישתא דישראל, אפתחת תשובה כעניא דמחמא, אנא אפתח לה תרעין רברבין (ואם כלל ישראל יפתחו בתשובה כפתחו של מחט אני אפתח להם פתח כפתחו של אולם).

וענין זה הוא חלק מהויכוח בין כלל ישראל להקב"ה, כנסת ישראל

אומרת השיבנו ה' אליך ונשובה (איכה ה כא), והקב"ה אומר שובו אלי ואשובה אליכם (מלאכי ג ז).

והאור החיים מסיים בלשונו הקדוש, 'ועינינו לה' צופיות לפתוח אוצר רוח מזהרה לפקוח עינים עורות ולהטות לבבות עם ה' להכיר נעימות עריבות ידידותו'.

יעזור השי"ת שנזכה לנחמת ציון ובנין ירושלים, ושנזכה לתשובה שלמה לכתיבה וחתימה טובה ולביאת גוא"צ בב"א.

שמחת הבר מצוה לבן הדח"ג רבי שלום מוצרי שליט"א

יום שני פרשת עקב ח"י מנחם אב תשפ"ב

שמחה גדולה היא לי להשתתף בשמחתו של ידידי הרב שלום שליט"א, ושמענו מקודם את דרשתו של בנו הבחור הבר מצוה ני"ו, ויה"ר שיזכה לומר עוד הרבה דרשות כאלו במשך ימי חייו.

ונראה לי לומר לפי מה שאנו אומרים בנוסח של מודים דרבנן 'על שהחייטנו וקיימתנו כן תחיינו ותקיימנו', שכן היה נשמע מתוך דברי הבחור ני"ו שהגם שלמעשה לא בירך עכשיו

ברכת שהחיינו בהגיעו לעול תורה ומצוות, אבל עכ"פ נפשו חשקה לכך מאוד מגודל התרגשות דקדושה, ועל זה אנו מברכים שיה"ר שהרגש זה ישאר עמו לעולם, כמו שמרגיש עכשיו, בבחינת בכל יום יהיו בעיניך כחדשים (ברכות סג:).

ובזה יש לבאר הפסוקים בריש פרשתו והיה עקב תשמעון וגו', והנה בכל מקום אין והיה אלא לשון שמחה, וידוע מה שמתאמרא משמיה דעלמא

שמוטב שישמע האדם עכשיו לקול
ה', שכן לבסוף ממילא ישמע, ומה
יועיל באי שמיעתו.

ויש לרמוז שאם יזכה האדם, אזי 'והיה
עקב תשמעון', 'והיה' לשון
שמחה, שיקיים את כל מצוות ה'
באותה מדה של שמחה והתרגשות
כמו בפעם הראשון, שיהיה השמיעה
בסוף כמו בתחילה.

ויעזור השי"ת שיזכה הבחור הבר
מצוה לקיים תמיד את מצוות
ה' מתוך שמחה של מצוה, וזה מה
שראה תמיד אצל אבותיו וזקניו שביתם
מלא בתורה ובעבודה וביראת שמים,
ויה"ר שיזכה גם הוא לגדול בכל
המעלות האלו, ובזכות פירות יקרים
כאלו בוודאי שנוכה במהרה לביאת
גוא"צ בב"א.

הוצאות הגליון נדבת

ידידנו הר"ח רבי **שלום ישדאל קץ** שליט"א

לדגל השמחה השדויה במעונו שמחת חבר מצוה לנכדו

כמר **שאול** נ"י בן לבנו הר"ר **נחום דוד משה קץ** הי"ו

יזכה לדרוות רוב נחת ותענוג דקדושה ממנו ומכל יוצ"ח,

ויזכה חתן חבר מצוה להיכנס לעול תומ"צ בשמחה,

ומשפע מצות תפילין יתמשך עליו להיות לו

חיים ארוכים ושפע קודש

הוצאות הגליון נדבת

ידידנו הר"ר **אורי מאיר לינדדמן** הי"ו

לדגל השמחה השדויה במעונו שמחת חבר מצוה לבנו

כמר **פינחס דוד** נ"י

יזכה לדרוות רוב נחת ותענוג דקדושה ממנו ומכל יוצ"ח,

ויזכה חתן חבר מצוה להיכנס לעול תומ"צ בשמחה,

ומשפע מצות תפילין יתמשך עליו להיות לו

חיים ארוכים ושפע קודש